

مروری بر آثار و تالیفات استاد فرزانه

حضرت آیت الله علامه حسن حسن زاده مآلی قدس سره

www.ketab.ir

تهیه و تالیف:

آیت الله حسن رضائی

سرشناسه: رمضانی، حسن، ۱۳۳۶-

عنوان و نام پدیدآور: مروری بر آثار و تالیفات استاد فرزانه حضرت آیت الله علامه حسن
حسن زاده آملی قدس سره / تهیه و تالیف حسن رمضانی.

مشخصات نشر: قم: وصال آوای توحید، ۱۴۰۱.

مشخصات ظاهری: ۲۱۴ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۵۸۷۰-۰۰۰-۰

وضعیت فهرست نویسی: فیا

موضوع: حسن زاده آملی، حسن، ۱۳۰۷-۱۴۰۰. — کتابشناسی

رده بندی کنگره: Z۸۳۸۵

رده بندی دیویی: ۱۶/۲۹۷۹۹۸

شماره کتابشناسی ملی: ۸۸۰۳۴۱۶

نام کتاب: مروری بر آثار و تالیفات استاد فرزانه حضرت آیت الله علامه حسن حسن زاده آملی

نام نویسنده: آیت الله حسن رمضانی

ناشر: انتشارات وصال آوای توحید

صفحه آرا: محمد صدرا

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول ۱۴۰۱

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۵۸۷۰-۰۰۰-۰

۱۵۵/س

دفتر مرکزی: قم مقدس، تلفن: ۰۹۰۲۵۷۸۱۳۳۳

سامانه آموزش مجازی دوره:

lms.avayetowheed.ir

فروشگاه محصولات فرهنگی آوای توحید:

shop.avayetowheed.ir

کلیه حقوق برای موسسه آوای توحید محفوظ است.

مقدمه استاد فرزانه ۱۴

مقدمه مؤلف ۱۵

آثار عرفانی ۲۰

۱. رساله لقاء الله ۲۱

۲. مَجْدِبُكَ از دیدگاه عارف و حکیم ۲۴

۳. رساله انه الحق ۲۵

۴. ولایت تکوینی ۲۸

۵. عرفان و حکمت متعالیه ۲۸

۶. الهی نامه ۳۰

۷. کلمه علیا در توقیف اسماء ۳۱

۸. تصحیح رساله مکاتبات ۳۳

۹. تصحیح و تعلیق تمهید القواعد ۳۵

۱۰. تصحیح و تعلیق شرح فصوص فیضی ۳۶

۱۱. رساله مفاتیح المخازن ۳۷

۱۲. تصحیح و تعلیق شرح فصوص خوارزمی ۳۷

۱۳. مُمَدِّ الهِمَّ در شرح فصوص الحکم ۳۹

۱۴. مشکاةالقدس علی مصباح الأنس ۳۹
۱۵. شرح طائفه ای از اشعار و غزلیات حافظ ۴۰
۱۶. رساله نور علی نور در ذکر و ذاکر و مذکور ۴۴
۱۷. رساله ای در سیر و سلوک ۴۵
۱۸. منشآت ۴۷
۱۹. تصحیح و تعلیق رساله تحفة الملوک ۴۷
۲۰. قرآن و عرفان و برهان از هم جدایی ندارند ۴۸

آثار فلسفی ۵۶

۱. دروس اتحاد عاقل به معقول ۵۷
۲. تقدیم و تعلیق رساله اتحاد عاقل به معقول ۵۹
۳. نصوص الحکم بر نصوص الحکم ۶۰
۴. رساله جعل ۶۱
۵. رساله العمل الضابط فی الرابطة و الرابط ۶۵
۶. تقدیم و تصحیح و تعلیق آغاز و انجام ۶۶
۷. رساله نهج الولاية ۶۹
۸. صد کلمه ۷۰
۹. رساله نفس الامر ۷۲
۱۰. در القلائد علی غرر القرائد ۷۳
۱۱. النور المتجلی فی الظهور الظلی ۷۵
۱۲. مفاتیح الاسرار لسلک الاسفار ۷۶
۱۳. عیون مسائل النفس و سرح العیون فی شرح العیون ۷۶
۱۴. گشتی در حرکت ۸۱

۱۵. الحجج البالغة على تجرد النفس الناطقة ۸۴

۱۶. گنجینه گوهر روان ۸۵

۱۷. رساله ای در اثبات عالم مثال ۸۷

۱۸. رساله مثل ۸۸

۱۹. تصحیح و تعلیق شرح اشارات ۹۰

۲۰. ترجمه و شرح سه نمط آخر اشارات ۹۱

۲۱. رساله اعتقادات ۹۲

۲۲. الاصول الحکمیة ۹۳

۲۳. تصحیح و تعلیق شفا ۹۴

۲۴. ترجمه و تعلیق الجمع بین الرایین ۹۵

۲۵. رساله رؤیا ۹۶

۲۶. جزوه «فن کسب» ۹۷

۲۷. رساله فی التصانید ۹۸

۲۸. دروس معرفت نفس ۱۰۰

۲۹. نثر الدراری علی نظم اللثالی ۱۰۱

۳۰. رساله ای در نقل و بیان حرکت جوهری ۱۰۲

آثار کلامی ۱۰۴

۱. تقدیم و تصحیح و تعلیق کشف المراد فی شرح تجرید الاعتقاد ۱۰۵

۲. تقدیم و تصحیح و تعلیق رساله قضا و قدر محمد دهمدار ۱۰۶

۳. رساله خیر الاثر در رد جبر و قدر ۱۰۷

۴. رساله ای در بیان اقسام فاعل ۱۰۸

۵. رساله فی الامامة ۱۰۹

۶. فصل الخطاب فی عدم تحریف کتاب رب الارباب ۱۱۰

۷. رساله حول الرؤیة ۱۱۲

آثار تفسیری ۱۱۶

۱. تصحیح خلاصة المنهج ۱۱۷

۲. انسان و قرآن ۱۱۷

آثار روایی ۱۲۲

۱. تکلمة منهاج البراعة ۱۲۳

۲. تصحیح نهج البلاغة ۱۲۶

۳. مصادر و مأخذ نهج البلاغة ۱۲۷

۴. انسان کامل از دیدگاه نهج البلاغة ۱۲۸

۵. تصحیح سه کتاب «ابی الجعد، نثر الثنالی، طب الانمة» ۱۲۹

۶. شرح جهل حدیث در معرفت نفس ۱۳۰

۷. رساله ای در اربعین ۱۳۱

آثار رجالی ۱۳۴

۱. اضبط المقال فی ضبط اسماء الرجال ۱۳۵

۲. وجیزه ای در ترجمه و شرح زندگی علامه طباطبائی قدس سره ۱۳۶

۳. سرگذشت عارف الهی آیت الله می رزا جواد ملکی تبریزی ۱۳۷

آثار فقهی ۱۴۰

۱. تعلیقات علی العروة الوثقی ۱۴۱

۲. وجیزه ای در مناسک حج ۱۴۲

آثار ریاضی و هیوی ۱۴۶

۱. دروس معرفة الوقت و القبلة ۱۴۷

۲. رساله تعیین سمت قبله مدینه ۱۴۸

۳. رساله سی فصل ۱۴۹

۴. تعلیق تحفة الأجلة فی معرفت القبلة ۱۵۰

۵. تعلیق بر رساله قبله مولی مظفر ۱۵۱

۶. رساله میل کلی ۱۵۲

۷. رساله ظل ۱۵۳

۸. رساله در اختلاف منظر و انکسار نور ۱۵۴

۹. رساله تفسیر دایره ۱۵۴

۱۰. رساله فی تعیین البعد بین المרכזین و الأوج ۱۵۵

۱۱. رساله قطب شمال و قبله نما ۱۵۶

۱۲. رساله «کلّ فی فلک سیجود» ۱۵۷

۱۳. رساله فی الصبح و الشفق ۱۵۷

۱۴. الصحیفة المسجدية فی آلات رصدیة ۱۵۹

۱۵. رساله ای پیرامون فنون ریاضی ۱۶۰

۱۶. رساله ای در مطالب ریاضی ۱۶۱

۱۷. رساله ای در عمل به «ربع مجیب» ۱۶۲

۱۸. دروس هیت و دیگر رشته های ریاضی ۱۶۲

۱۹. رساله ای در تصحیح و تعلیق رساله القطب والمنطقه حکیم صدر المتألهین ۱۶۴

۲۰. تصحیح و تعلیق شرح چغمینی ۱۶۵

۲۱. تصحیح و تعلیق تحریر اصول اقلیدس ۱۶۶

۲۲. تصحیح و تعلیق اُکر مانالاوس ۱۶۷
۲۳. تصحیح و تعلیق تحریر اُکر ثاوذوسیوس ۱۶۹
۲۴. تصحیح و تعلیق تحریر مساکن ثاوذوسیوس ۱۶۹
۲۵. شرح زیج بهادری ۱۷۰
۲۵. تصحیح و تعلیق شرح بیرجندی بر زیج الغ بیک ۱۷۲
۲۶. تصحیح و تعلیق شرح بیرجندی بر بیست باب ۱۷۳
۲۷. تصحیح و تعلیق تحریر مجسطی ۱۷۴
۲۸. استخراج جداول تقویم ۱۷۵
۲۹. تصحیح و تعلیق الدر المکنون و الجوهر المصون ۱۷۵
۳۰. دروس معرفت اوفاق ۱۷۶
۳۱. شرح قصاید کنوز الاسماء ۱۷۷

آثار ادبی ۱۸۲

۱. تقدیم و تصحیح و تعلیق نصاب الصبیان ۱۸۳
۲. تصحیح کلیلہ و دمنہ ۱۸۴
۳. رساله ای در تدوین لغت عرب ۱۸۷
۴. تصحیح و اعراب اصول کافی ۱۸۷
۴. دیوان اشعار ۱۸۸
۵. قصیده ینبوع الحیوة ۱۹۲
۶. مصادر اشعار دیوان منسوب به امیرالمؤمنین علیه السلام ۱۹۴
۷. تعلیقہ بر باب توحید حدیقة الحقیقة ۱۹۵
۸. تصحیح گلستان سعدی ۱۹۸
۹. تعلیقہ بر قسمت معانی مطول ۱۹۹

مقدمه استاد فرزانه

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين

این مجموعه که شناسنامه آثار قلمی این کمترین است، به سعی و اهتمام دانشمند والا نویسنده توانا: جناب حجة الاسلام حسن آقای رضائی رفته الله مکانا علیا به رشته نوشته در آمده است. از آغاز تا انجام آن را دیده ام، و بر حسن صنیعت مؤلف آن آفرین گفتام. البته انجام چنین امری بلکه به مراتب فراتر آن را از مثل ایشان توقع دارم، چه این که در تحلی به منتقین علم و عمل مورد اعتماد است، و حالایی در محاضر دروس و بحث به حدت دقت و جودت قریحه و حسن سلیقه و استقامت فکرش آگاهی یافتیم و خود اکنون از فضایی گراقدر حوزه است، و بحمد الله سبحانه به تدریس و تعلیم اشتغال دارد و الله المتعالی الی مرضاته.

۸ شعبان المعظم ۱۴۱۵ هـ ق / ۲۰۱۳۷۳ / ۲۰۱۰ هـ ش

حسن حسن زاده آملی